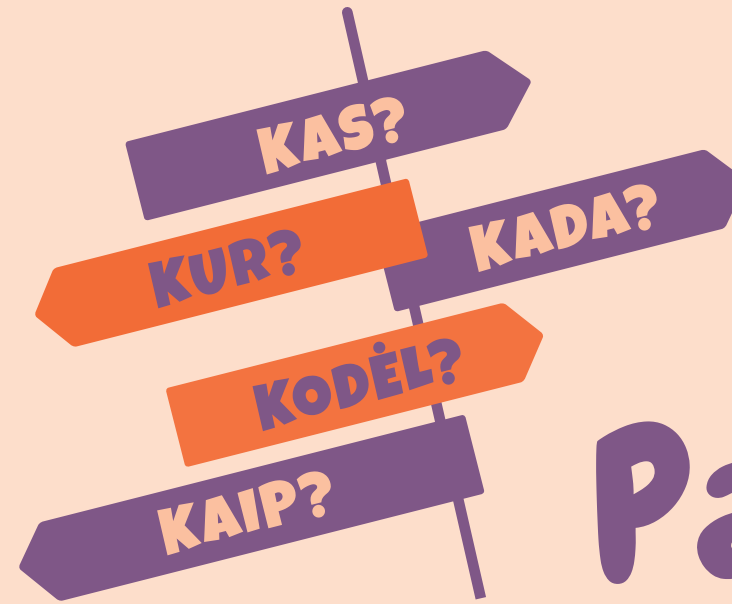

Jurgita Blažienė,
Andželika Padarauskienė

1
KLASEI

Pasaulio pažinimas

TYRIMAI
UŽDUOTYS
INFORMACIJOS
PAIEŠKA

ĮVADAS

Mielas Pirmoke!

Tavo rankose pasaulio pažinimo užduočių sąsiuvinis. Jame rasi įvairių užduočių, tyrimų, ieškosi atsakymų į klausimus kas? kur? kaip? kada? kodėl? Tikimės, kad bus įdomu ir daug sužinosi.

Kad tyrinėti būtų lengviau, remkis šiais patarimais:

Atlik užduotis ir sužinosi, kaip tinkamai elgtis, ką daryti, kad augtum sveikas, kas kur gyvena, kaip kas juda ir daug kitų įdomių dalykų.

Išsiaiškink, ką reiškia svarbiausi temos žodžiai.

KAM REIKIA ŽEMĖLAPIO?

Kada naudotum planą, o kada – žemėlapi? Parodyk rodyklėmis.

Kur yra lobis? Vilniaus g. 15

Kengūros gyvena Australijoje. O kur yra Australija?

Slidinėjime Austrijoje.

Užuodžiu dūmus. Kaip nueiti iki rožyno?

Kur tu gyveni? Kur karuselės?

Paisėkos sistemoje „Google“ įvesk savo gyvenamosios vietovės pavadinimą. Paspausk nuorodą „Žemėlapiai“. Rask objektus (miestus, upes, ežerus), esančius netoli tavo gyvenamosios vietovės.

Rask internete Lietuvos gamtinį žemėlapi ir panagrėnk. Ką reiškia jo spalvos? Čia pateiktame žemėlapyje nuspalvink sausumą ir vandenį.

Raudonu pieštuku apibrėžk Lietuvos valstybės sieną.

Žiūrėdamas į Lietuvos gamtinį žemėlapi suklijuok tinkamose vietose nurodytų objektų lipdukus.

- Lietuvos sostinė Vilnius
- Baltijos jūra
- Nemuno upė
- Neries upė

Rask ir pažymėk ✓ vietovę, kurioje tu gyveni.

Pasimk lapą ir nupiešk jame širdies formos žemėlapi. Padalyk žemėlapi į atskirus plotelius. Kiekviename plotelyje nupiešk, kas tau labai patinka: maistą, veiklą, žmogų, gyvūną...

PLANAS
ŽEMĖLAPIS
OBJEKTAS

Kokius objektus radote žemėlapyje? Aptarkite juos.

Ieškok informacijos, tyrinėk ir kurk klasėje, lauke ar namie.

Pasidalyk savo atradimais su draugais.

Sutartiniai ženklai

Informacijos paieška

Tyrimas

Kūrybinis darbas

TURINYS

- Koks aš esu? / 4
- Kas yra aplink mane? / 6
- Ar mes panašūs, ar skirtingi? / 8
- Kam reikalingos taisyklės? / 10
- Kaip viskas keičiasi? / 12
- Kokia yra mano šeima? / 14
- Kas gali papasakoti apie praeitį? / 16
- Kaip suprasti planą? / 18
- Kam reikia žemėlapių? / 20
- Kas būdinga kiekvienam metų laikui? / 22
- Kaip naudojame gamtos išteklius? / 24
- Kaip keičiasi žmogus? / 26
- Ką žinai apie savo kūną? / 28
- Kaip gyventi sveikai? / 30
- Kaip juda daiktai? / 32
- Kam naudojama energija? / 34
- Koks būna vanduo? / 36
- Kuo gyvas daiktas skiriasi nuo negyvo? / 38
- Kokius naminius gyvūnus auginame? / 40
- Kokių būna augalų? / 42
- Kokios yra augalo dalys? / 44
- Kokie medžiai auga mūsų aplinkoje? / 46
- Ilgalaikiai tyrimai / 48

KAM NAUDOJAMA ENERGIJA?

1 Kairėje pusėje suklijuok lipdukus su tais daiktais, kuriems nereikia energijos, o dešinėje – su tais, kuriems jos reikia.

--	--

2 Kokia energija verčia judėti šiuos daiktus? Parink tinkamus žodžius ir įrašyk į langelius.

Vėjo

Saulės

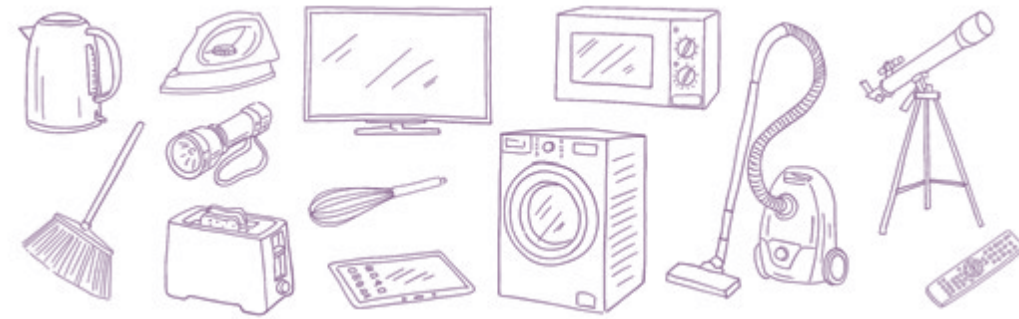
Degalų

Elektros

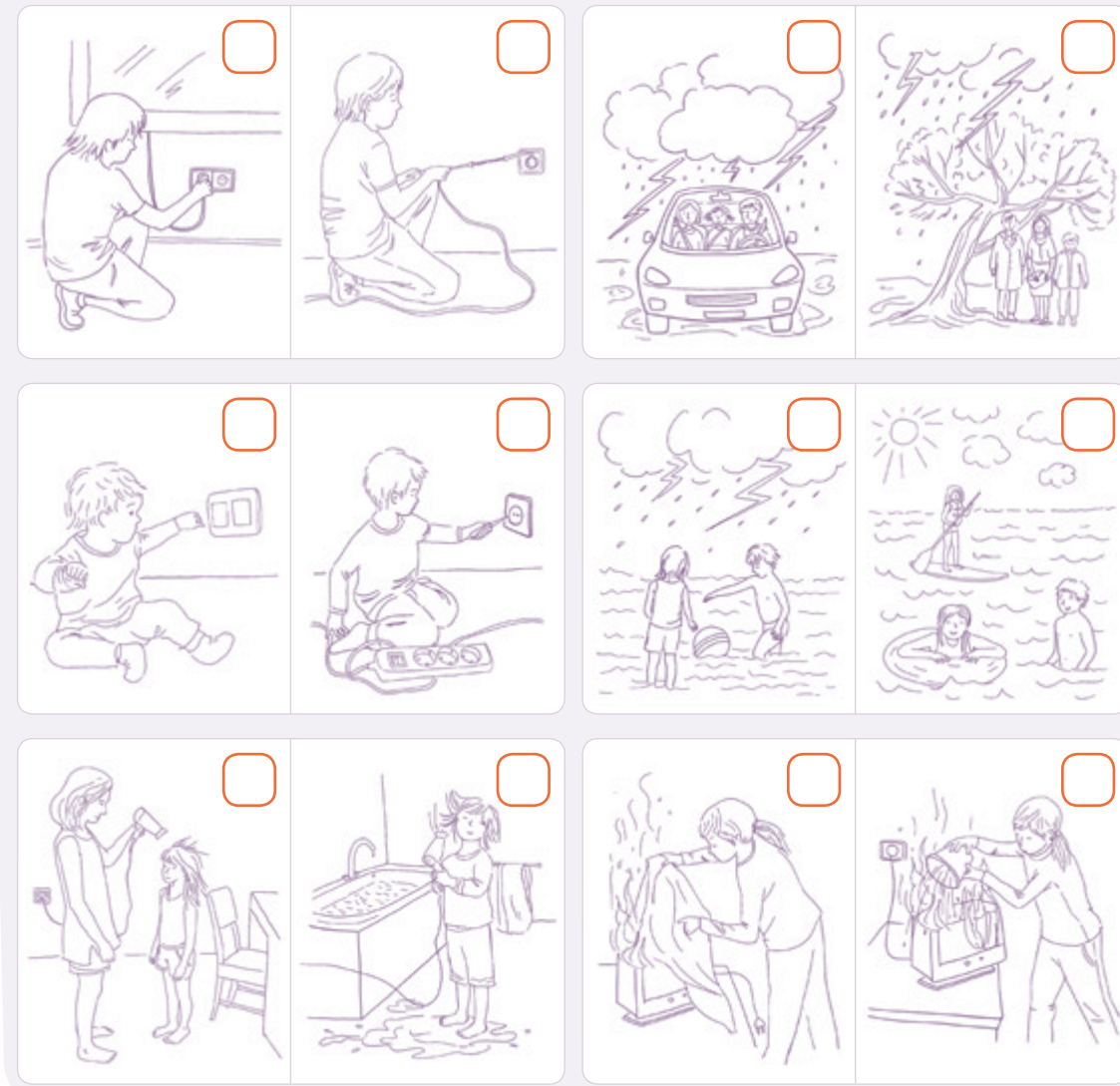
Žmogaus

	<input type="text"/>		<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Apibrėžk elektros energiją naudojančius prietaisus.

4 Kurie žmonės elgiasi saugiai? Pažymėk ✓.

5 Kokių telefono numerių reikia skambinti, kai prireikia skubios pagalbos? Parašyk rėmelyje.

Pasirinktame šaltinyje rask informacijos, kam naudojama vandens energija.

ENERGIJA
ELEKTRA
ELEKTRINIAI
PRIETAISAI

Kam naudojama vandens energija? Pateik pavyzdžių.

KOKS BŪNA VANDUO?

1 Kuriame paveiksle kuri vandens būsena (kietoji, skystoji, dujinė) vaizduojama? Parašyk.

2 Atlik klasėje du tyrimus su vandeniu.

Reikės:

- ▶ matavimo cilindro (25 ml)
- ▶ flomasterio
- ▶ matavimo indo (1 l)
- ▶ puodo
- ▶ viryklės
- ▶ šaldiklio (šaldymo kameros)
- ▶ vandens

VIRINAME VANDENĮ

Tyrimo eiga

- Iš čiaupo prileisk į matavimo indą litrą vandens.
- Supilk vandenį į puodą, uždenk, įjunk viryklę ir pradėk kaitinti.
- Stebėk kaitinamą vandenį ir atlik užduotis.

- ▶ Kas vyksta praėjus 2–3 minutėms nuo kaitinimo pradžios?
.....
- ▶ Kokie požymiai rodo, kad vanduo užvirė?
.....
- ▶ Atidenk puodą ir stebėk apie 5 minutes, kas vyksta. Pažymėk ✓ tinkamus teiginius.

☐	Vanduo kunkuliuoja	☐	Vandens puode daugėja
☐	Vanduo garuoja	☐	Vanduo skleidžia garsą

- ▶ Išjunk viryklę ir palauk, kol vanduo atvės. Atvėsusį vandenį supilk į matavimo indą. Ką pastebėjai?
.....

ŠALDOME VANDENĮ

Tyrimo eiga

- Į matavimo cilindrą įpilk 20 ml vandens, pažymėk flomasteriu vandens lygį ir įdėk cilindrą į šaldiklį. Palaikyk visą dieną.
.....
- Praėjus dienai, išimk cilindrą iš šaldiklio. Kokios būsenos vanduo yra cilindre?
.....
- Pažymėk užšalusio vandens lygį cilindre. Kokią išvadą gali padaryti?
.....
- Kas nutiks, jei cilindrą su ledu palaikysi kambario temperatūroje?
.....

3 Įrašyk į sakinius trūkstantus žodžius, reiškiančius įvairias vandens būsenas.

Gamtoje ..... būsenos vandenį pamatyti yra sunkiau negu kitų būsenų vandenį.

..... būsenos vandens negalima paimti į rankas.

Šaldomas ..... būsenos vanduo virsta kietosios būsenos vandeniu.

Kaitinamas skystosios būsenos vanduo virsta ..... būsenos vandeniu.

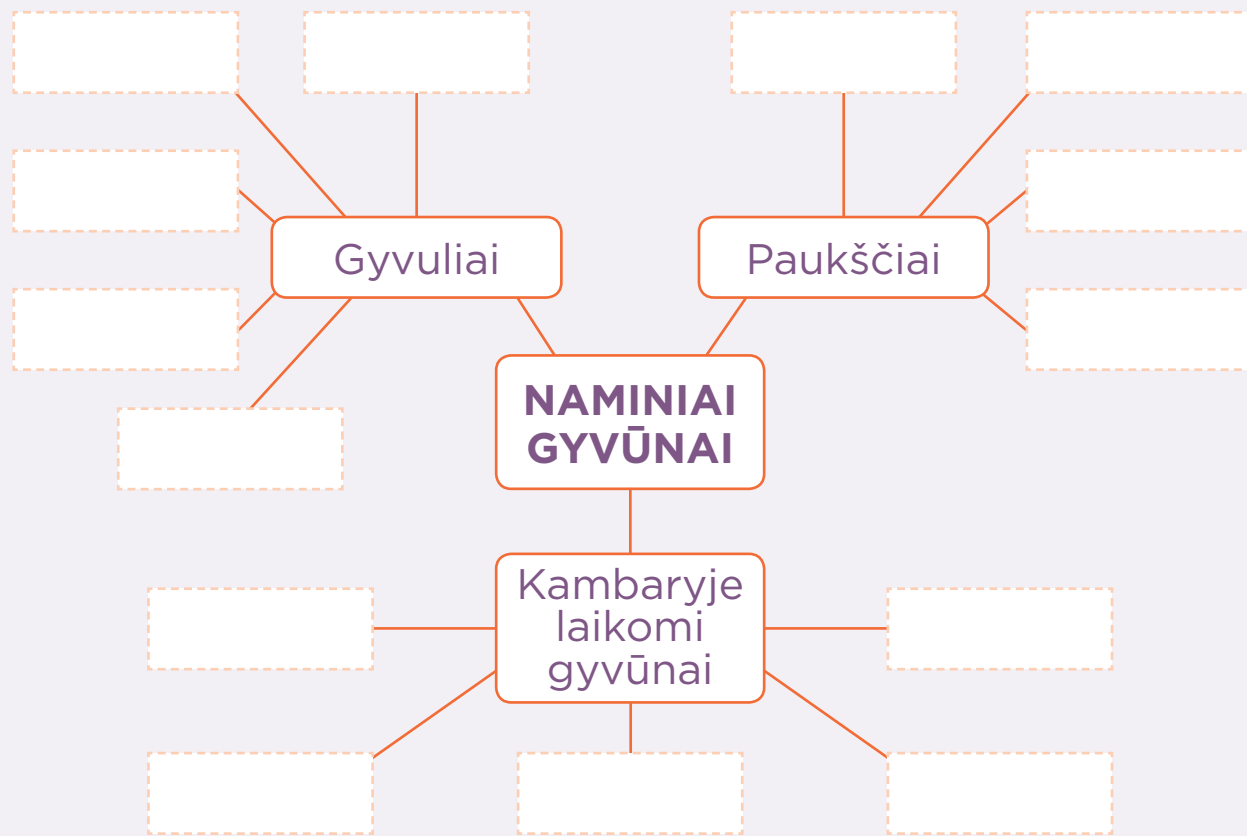
Sniegas yra ..... būsenos vanduo.

- ▶ VANDENS BŪSENOS
- ▶ SKYSTOJI
- ▶ KIETOJI
- ▶ DUJINĖ
- ▶ TYRIMAS

KOKIUS NAMINIUS GYVŪNUS AUGINAME?

1 Įklijuok naminių gyvūnų lipdukus į tinkamas vietas.

2 Kuris būstas kokiam naminiam gyvūnui tinka? Įrašyk į langelius gyvūnų pavadinimus.

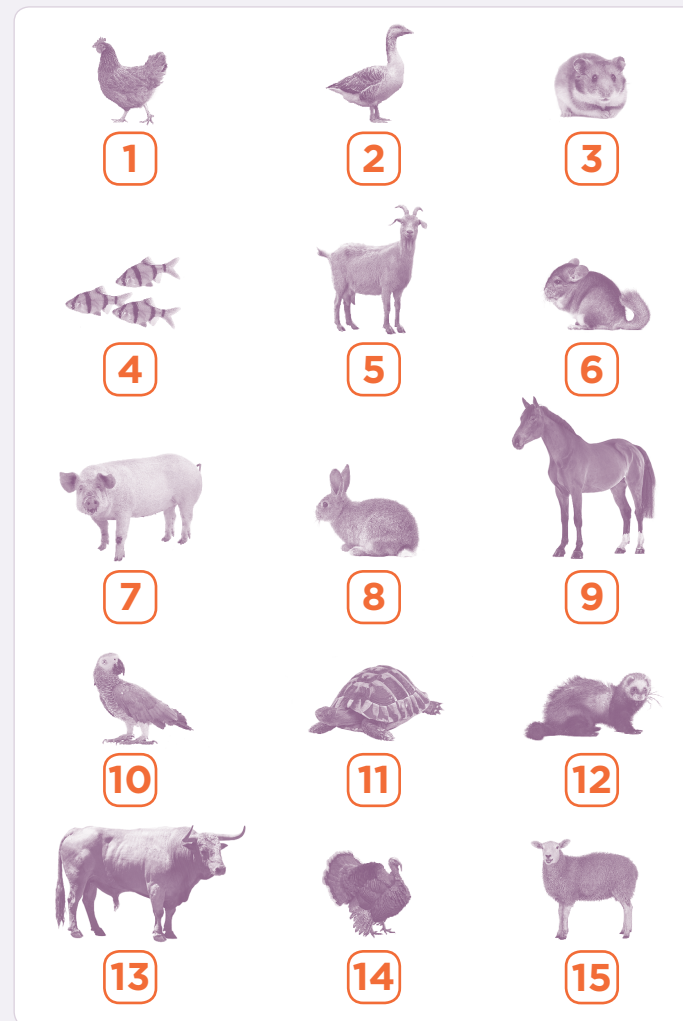
Five empty rectangular boxes for writing animal names.

Parenk pristatymą apie savo augintinį. Jei jo neturi, pasirink bet kokį tau patinkantį naminį gyvūną. Nurodyk, koks tai gyvūnas, kuo jis vardu, kiek sveria, kiek jam metų, kokios priežiūros jam reikia, koks jo būdas.

3 Prie kiekvieno gyvūno pavadinimo įrašyk tinkamo paveikslo numerį.

Ožka	<input type="text"/>
Arklys	<input type="text"/>
Papūga	<input type="text"/>
Šinšila	<input type="text"/>
Žuvytės	<input type="text"/>
Žiurkėnas	<input type="text"/>
Vėžlys	<input type="text"/>
Šeškas	<input type="text"/>
Višta	<input type="text"/>
Kiaulė	<input type="text"/>
Jautis	<input type="text"/>
Žąsis	<input type="text"/>
Triušis	<input type="text"/>
Kalakutas	<input type="text"/>
Avis	<input type="text"/>

► Kurie gyvūnai laikomi tvarte? Apibrėžk jų pavadinimus.

► Suskirstyk gyvūnus pagal teikiamą naudą žmogui – parašyk jų pavadinimus tinkamose lentelės vietose.

Maistas	Vilna, plunksnos, pūkai	Sportas	Malonumas
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

- ▶ NAMINIAI GYVŪNAI
- ▶ AUGINTINIAI
- ▶ GYVULIAI
- ▶ NAMINIAI PAUKŠČIAI

Pristatyk savo augintinį arba pasirinktą naminį gyvūną klasei.